

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Základní ošetřovatelské postupy

CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002400

ROZVOJ VZDĚLÁVÁNÍ NA SLEZSKÉ UNIVERZITĚ V OPAVĚ

Odběr stolice kultivačně, na parazitologické vyšetření a
průkaznost *Helicobacter pylori*

Petra Šimánková

Druhy vyšetření stolice

Vyšetření stolice poskytuje informace o trávení, resorpci a dalších biochemických procesech v trávicím traktu včetně krvácení do GIT.

Stolice se laboratorně vyšetřuje na

- **Parazitologické vyšetření (roupy)**
- **Mikroskopické vyšetření (vyš. stolice na zbytky, tuky)**
- **Bakteriologické vyšetření (helicobacter pylori, salmonela)**
- **Kvalitativní vyšetření stolice - okultní krvácení**

Příprava mobilního pacienta – informace o důvodu odběru stolice, případně omezení stran laxantiva, střevní absorbensia (carbo medicinalis)

- **Imobilní nemocný - odběr plně koordinuje sestra**

Fyzikální vyšetření stolice

Sestra hodnotí

- **Množství** – při insuficienci pankreatu – nezvykle objemná stolice
- **Tvar** – zpomalená resorpce – stolice může mít různý tvar např. stužkovitá, bobkovitá. Normální stolice – formovaná
- **Konzistence** – vodnatá, řidší, kašovitá, průjmová, stříkaná, tuhá, mazlavá
- **Barva, příměsí** – např. acholická – při poruše tvorby žluče, meléna – dehtová stolice při krvácení z horního úseku GIT, enteroragie – čerstvá krev ve stolici
- **Zápach** – hnilobný, kyselý – např. při rotavirovém onemocnění

Helicobacter pylori

- Patogenní bakterie, napadá žaludeční i duodenální sliznici
- Hojně rozšířená infekce způsobuje trávicí obtíže
- Test v průkazu bakterie ve stolici je stále využíván především v ambulantní péči u dětí, užívá se jako pomocný test nebo také ke zhodnocení efektivity léčby
- Neinvazivní metoda první volby při podezření na pozitivitu
- Dechový test, biopsie žaludeční sliznice –při FGS (fibrogastroskopie) vizuálně ihned hodnotitelné

Pomůcky k odběru stolice např. na průkaznost *Helicobacter pylori*

Pomůcky

- Podložní mísa, inkontinenční pomůcka – imobilní pacient
- Nočník, toaleta (podle druhu WC) – u mobilního pacienta, dítěte
- Sterilní kontejnery na odběr stolice s lopatkou červené, bílé nebo modré barvy – označená štítkem s popisem jména, datum, ročník narození

Kontejnerky na stolice, sklíčko

Pomůcky k odběru stolice např. na průkaznost *Helicobacter pylori*

- Ochranné rukavice
- Buničitá vata, emitní miska
- Dezinfekce na ruce
- Dokumentace nemocného, žádanka pro vyšetření

Vlastní postup odběru stolice na vyšetření

- Příprava nemocného, informace pacientovi –
imobilní pacient – odběr je plně v rukou sestry
- Rukavice na jedno použití
- Pomůcky k odběru – nádobky s lopatkou určené
pro odběr stolice (případně dřevěná lopatka)
- Po defekaci pacienta do mísy, (nočníku) ev. do
inkontinenční pomůcky, odebere sestra lopatkou
množství stolice velikosti oříšku (ze středu a
dvou konců) min. 1 ml do příslušné nádoby a tu
ihned uzavře.

Vlastní postup odběru stolice na vyšetření

- Popis vzorku
- Očista, úprava pacienta
- Úklid pomůcek, dezinfekce rukou, vyvětrání prostoru, záznam do dokumentace o odběru
- Odeslání označeného vzorku do laboratoře, nebo na přechodnou dobu max. 24 hodin do lednice (v ochranném obalu)

Odběr stolice na parazity + stěr

- Je-li naordinován současně odběr na parazity, je nutný mimo odběru stolice také perianální otisk na sklíčko
 - Společně s odebranou stolicí vše odeslat na vyšetření do laboratoře
 - Vzorek stolice lze ponechat v lednici. A následující den ráno provést otisk
- (v ambulancích je nutné rodiče dítěte dobře poučit o postupu)

Stolice na parazity

- Perianální otisk na parazity – roup, škrkavka
- Při podezření na roupy – použití sklíčka s lepící páskou – ráno před vstáváním v teplém prostředí peřiny, perianální výskyt vajíček, larev
- Poloha na boku, odtažení hýždí a opatrně vložíme odlepené sklíčko k řitnímu otvoru a stlačíme hýždě k sobě, odtáhneme hýždě a pomalu vysuneme sklíčko

Stolice na parazity

- Opět zalepíme lepidlovou plošku – uchycení vzorku
- Označený vzorek a spolu s odběrem kousku (oříšku) stolice odeslat do laboratoře

Stolice na kultivaci

- K mikrobiologickému, kultivačnímu vyšetření se získává vzorek stolice výtěrem z konečníku
- Štětíčka na tyčince (určena k tomuto vyšetření) se zavede šetrně šroubovým pohybem tak daleko, až se zaváděná část zbarví stolicí a štětíčka se zasune zpět do zkumavky a uzavře – ASEPTICKÝ POSTUP!
- Zkumavky jsou s nebo bez kultivační půdy – pozor na uchovávání vzorku! S živnou půdou můžeme na 24 hodin uchovávat v pokojové teplotě než odešleme do laboratoře (pohotovosti). Bez živné půdy – transport do laboratoře po odběru co nejdříve

Výtěr stolice na kultivaci

- Při průjmech, podezření na bakteriální či mykologické onemocnění (salmonelóza..) – 3x po sobě nový odběr (poučit pacienta, dítě)
- Chránit soukromí s ohledem na stud nemocného, v případě lucidního pacienta zvážit samostatný odběr po důkladné edukaci sestrou (adolescenti..)